

NOTAT

Til: Regionsrådet

Click or tap here to enter text.

Journal-nr.: 21062319

Dato: 24. november 2022

Orientering om monitorering af tvang i psykiatrien i perioden 1. juli 2021-31. juni 2022

Sundhedsstyrelsen udgiver hvert halve år en monitoreringsrapport om anvendelsen af tvang i psykiatrien. Den 21. november 2022 offentliggjorde Sundhedsstyrelsen den seneste monitoreringsrapport for anvendelsen af tvang i psykiatrien i perioden 1. juli 2021 – 30. juni 2022. I denne orientering gives en kort gennemgang af de væsentligste fund for Region Hovedstaden.

Sammenfatning og vurdering

Væsentligste fund i monitoreringsrapport 1. juli 2021 – 30. juni 2022

- Region Hovedstaden er den region, der har opnået det største fald i bæltefikseringer siden 2011¹.
- Andelen af indlagte, der er blevet bæltefikseret, ligger lavest i Region Hovedstadens sammenholdt med de andre regioner.
- Brugen af en eller flere tvangsforanstaltninger blandt børn og unge er stigende i Region Hovedstaden.

Brugen af tvang blandt børn og unge

I Region Hovedstaden er brugen af en eller flere tvangsforanstaltninger blandt børn og unge steget fra 2020/2021 til 2021/2022. Konkret er der i alt sket en stigning på 26% fra 110 børn og unge, der udsættes for én eller flere tvangsforanstaltninger, til 139 børn og unge i perioden. Tvangsforanstaltninger dækker alle former for tvang, dvs. fx tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, bæltefiksering med videre. De mest udbredte tvangsforanstaltninger blandt børn og unge i Region Hovedstaden er tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse².

¹ Der er etableret i baseline ud fra data i 2011-2013

² Der findes ikke data for den specifikke brug af fx bæltefiksering, tvangsmedicinering mv. blandt børn og unge i monitoreringsrapporten, idet antallet af berørte er så lille, at en specifik opgørelse vil være for personhenførbare.

En af årsagerne til denne stigning er, at børne- og ungdomspsykiatrien i Region Hovedstaden i andet halvår 2021 har oplevet en stigning i antallet af svært syge patienter, hvor det har været nødvendigt at anvende tvang mere end en gang. Region Hovedstadens Psykiatri egen opgørelse over bæltefikseringer og fastholdelser af børn og unge viser på nuværende tidspunkt et pænt fald i 2022.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center arbejder målrettet på at forebygge brugen af tvang for denne målgruppe. Der er i forbindelse med dette arbejde blandt andet fokus på ledelsesinvolvering, dataopfølgning, kompetenceudvikling af medarbejdere, anvendelse af tvangsforebyggende redskaber, involvering af patienter og systematiske reviews af tvangsepisoder.

Anvendelsen af tvang hos voksne

Andelen af indlagte voksne, der er blevet bæltefikseret, ligger lavest i Region Hovedstaden sammenholdt med de andre regioner. Endvidere er Region Hovedstaden den region, der har opnået en halvering af indlagte personer, der bæltefikseres. Der kan ikke identificeres en væsentlig udvikling i anvendelsen af fastholdelse eller i forhold til brugen af beroligende medicin med tvang.

Vedvarende fokus på brugen af tvang i psykiatrien

Region Hovedstaden er på mange områder kommet langt med at nedbringe brugen af tvang, særligt i forhold til bæltefikseringer. Region Hovedstadens Psykiatri arbejder dog fortsat indgående med det tvangsforebyggende arbejde. Dette gælder både for voksne og børne- og ungdomspsykiatrien.

Den seneste monitoreringsrapport peger dog samtidig på, at det er centralt med et vedvarende fokus på forebyggelse og anvendelse af tvang i psykiatrien, særligt i forhold til børn og unge. Derfor er det aftalt, at Social- og Psykiatriudvalget kvartalsvist skal følge forebyggelsen og anvendelsen af tvang i psykiatrien.

Endvidere er forebyggelsen og nedbringelsen af tvang et væsentligt element i den politiske aftale om en 10-årsplan for psykiatrien. I aftalen er det fastlagt, at der skal forhandles en ny partnerskabsaftale på området, ligesom Sundhedsstyrelsen har igangsat et arbejde med at udarbejde en ny tvangsmonitoreringsmodel. Social- og Psykiatriudvalget har påbegyndt det indledende arbejde med at udarbejde en psykiatriplan for Region Hovedstaden med afsæt i den politiske aftale for en 10-årsplan. Social- og psykiatriudvalget har besluttet, at ét af fokusområderne i en kommende regional psykiatriplan er svært psykisk syge. Det er forventningen, at forebyggelse og nedbringelse af tvang vil indgå som et naturligt element i den kommende plan. Det skyldes, at anvendelse af tvang oftest anvendes over for de sværest psykisk syge.